

d.d. 23 mei '23

Tweede Tussenrapportage 2023 (2^e Turap)

(20 juni 2023 Raadsbehandeling)

Inhoudsopgave

1. ALGEMEEN	3
2. FINANCIËLE FOTO (SAMENVATTING EN CONCLUSIES).....	3
3. RESULTAATGEBIEDEN.....	4
Programma 0 Bestuur en ondersteuning.....	4
Programma 1 Veiligheid.....	5
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	6
Programma 3 Economie	6
Programma 4 Onderwijs.....	6
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.....	6
Programma 6 Sociaal domein	8
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	102
Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV	112
Financiële kengetallen	13
BIJLAGE A: EFFECTEN 2^E TURAP 2023	14
BIJLAGE B: VERLOOP BUDGETTAIRE RUIMTE.....	15

Ter inzage: Formele begrotingswijzigingen met alle mutaties

1. Algemeen

Deze Turap is de tweede tussenrapportage van 2023. In deze Turap zijn, waar nodig, de budgetten van 2023 en volgende jaren voor de 2^e keer dit jaar beoordeeld aan de hand van de vastgestelde begroting 2023.

De bestuurlijke (tussen)rapportage (Turap) is het instrument om:

- **Tussentijds te rapporteren over de geconstateerde afwijkingen** op de programmabegroting (beheertechnische en planningstechnische aanpassingen) en de eventuele financiële consequenties daarvan (begrotingswijziging).
- **Om uw raad "periodiek" te informeren** over de financiële stand van zaken over het huidige (2023) boekingsjaar.

2. Financiële foto (samenvatting en conclusies)

Deze 2^e Turap 2023 laat een negatieve financiële bijstelling zien ad. € 275.000 (bijlage A) voor het jaar 2023.

Na verwerking van deze 2^e Turap 2023 sluit het financiële beeld van de gemeente Waalre met een **negatief saldo** ad. € 114.000 voor 2023.

Onderstaand overzicht geeft een financieel inzicht van het geprognosticeerde resultaat voor het jaar 2023 e.v. Een tussentijds beeld waarbij op de verschillende budgetten nog ontwikkelingen plaats gaan vinden gedurende de resterende periode van 2023.

Financiële uitkomst na verwerking 2e Turap 2023	2023	2024	2025	2026
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>				
Saldo begroting:				
Primaire begroting 2023	28 V	306 V	727 V	304 V
1e begrotingswijziging 2023 (sept circulaire 2022)	48 V	-301 N	-667 N	-271 N
6e Turap 2022 (2e wijz. 2023)	-20 N	-5 N	-5 N	-5 N
Onvoorziene lasten structureel 2023 - 2026	90 V	90 V	90 V	90 V
Eenmalig onvoorzien 2023	100 V			
Totaal besteedbaar	246 V	90 V	145 V	118 V
Mutaties ten laste van onvoorzien 2023				
1e turap 2023	-85 N	26 V	133 V	173 V
2e turap 2023	-275 N	-207 N	-207 N	-207 N
Totaal mutaties onvoorzien	-360 N	-181 N	-74 N	-34 N
Resultaat na verwerking 2e turap 2023	-114 N	-91 N	71 V	84 V

3. Resultaatgebieden

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

0.4 Cao Gemeenten

De nieuwe Cao Gemeenten met salarisstijgingen variërend van circa 7% tot ruim 12% gaat een grote impact hebben op de loonkosten in onze begroting en die van de gemeenschappelijke regelingen. We gaan komende tijd zorgvuldig aan de slag om na te lopen welke impact dit exact heeft op onze budgetten, deze consequenties zullen verwerkt worden in de 3e Turap 2023.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties

0.4 Aanschaf meldingssysteem openbare ruimte (MOR)

Naar aanleiding van het MOR verbeterproces is de afdeling Openbare ruimte op zoek gegaan naar een meldingssysteem om de meldingen gerichter en klantvriendelijker af te handelen. Het doel is de klanttevredenheid van de burger te vergroten en het proces voor de afdeling te optimaliseren. Jaarlijks worden ca. 3.000 meldingen openbare ruimte verwerkt. Daarvoor is de keuze gevallen op de applicatie Fixi, een applicatie waar ook veel andere gemeenten mee werken.

De aanschaf, implementatie en onderhoudskosten bedragen € 19.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 11.000 (incidenteel nadeel) en € 8.000 (structureel nadeel)

0.4 Elektronische handtekening

De gemeente Waalre wil de elektronische handtekening invoeren. Daarmee zet de gemeente opnieuw een stap in het verder digitaliseren van de werkprocessen. We streven ernaar om processen -daar waar het wettelijk is toegestaan- volledig digitaal af te kunnen handelen. Het toegenomen hybride werken – dat door Covid-19 een boost heeft gekregen – vraagt om efficiënte en eenvoudige werkprocessen die medewerkers zowel thuis als overal op kantoor kunnen uitvoeren.

Met de komst van nieuwe wetgeving (zoals de Wmebv) krijgen daarnaast inwoners steeds meer de mogelijkheid digitaal zaken te doen met de overheid en verwachten ze ook een digitaal antwoord. Met het invoeren van de elektronische handtekening sluiten we aan bij deze ontwikkelingen.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 14.000 (structureel nadeel)

0.5 Rentekosten kasgeldleningen 2023

In 2023 zijn tot op heden drie kasgeldleningen (kortlopende lening < 1 jaar) afgesloten waarvoor rente moet worden betaald. De totale rente voor deze drie kortlopende leningen bedraagt € 35.000. Hiermee is in de begroting 2023 geen rekening gehouden omdat bij het opstellen van de begroting de rente op kasgeldleningen nihil of zelfs negatief was.

De volgende kasgeldleningen zijn afgesloten in 2023:

Februari (1 maand) € 2,5 miljoen tegen een rente van 2,55%

Maart (1 maand) € 2,5 miljoen tegen een rente van 2,70%

April tot en met juni (3 maanden) € 3 miljoen tegen een rente van 3,20%

De rente op kasgeldleningen is lager dan de rente op langlopende leningen dus het is financieel gunstig om zo lang mogelijk kortlopende leningen af te sluiten. Hierop zit een limiet (de zgn. kasgeldlimiet), waardoor dit niet onbeperkt mogelijk is en we uiteindelijk een (duurdere) langlopende lening niet kunnen vermijden.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 35.000 (incidenteel nadeel)

Programma 1 Veiligheid

1.1 Herziene begroting 2023 VRBZO

O.b.v. de 1^e begrotingswijziging 2023 van de VRBZO wordt een aanvullende bijdrage gevraagd van € 39.809. t.o.v. de begroting 2023. Op 28 maart heeft uw raad hiermee ingestemd. De bijdrage aan de VRBZO stijgt van € 773.745 naar € 813.554, met als reden de structurele kostenstijgingen n.a.v. indexaties. Dit past binnen de kaders om een voorstel te doen voor aanvullende verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 40.000 (structureel nadeel)

1.2 Inhuur adviseur veiligheid

Op 18 april heeft u ingestemd met de inzet van een adviseur integrale veiligheid. De kosten inhuur (Q3 en Q4) zijn geraamd op € 75.000 en worden gedekt uit de algemene reserve.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 75.000 (incidenteel nadeel) en € 75.000 (incidenteel voordeel), per saldo neutraal

1.2 Interne en externe Wpg audits

Sinds enkele jaren verwerken de BOA's ook politiegegevens. Volgens de Wet Politiegegevens (Wpg) is de organisatie daarom verplicht om jaarlijks een interne audit en vierjaarlijks een externe audit uit te laten voeren.

Het budget voor 2023 wordt daardoor opgehoogd met € 5.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 5.000 (incidenteel nadeel 2023).

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

2.1 Storting in bestemmingsreserve bereikbaarheidsagenda voor korte termijn maatregelen randweg A2 Eindhoven (KTM randweg A2)

Waalre draagt met een bijdrage van € 179.000 bij voor realisatie van onder andere regionale mobiliteitshubs, (door)fietspaden en betere OV-verbindingen, samen met de andere 21 gemeenten van het MRE, aan het verbeteren van de bereikbaarheid van de regio als onderdeel van het Kortetermijnmaatregelenpakket Randweg A2 Eindhoven. In 2018 is € 500.000 ten laste van de algemene reserve in de reserve bereikbaarheidsfonds gestort. Uit deze reserve wordt jaarlijks een bijdrage gedaan voor maatregelen in de regio. Deze reserve is niet hoog genoeg om ook de bijdrage aan het KTM Randweg A2 te financieren. Op 28 februari is door uw raad besloten om deze reserve met € 179.000 (bijdrage op basis van aantal inwoners) op te hogen voor de dekking van de kosten voor onze bijdrage aan het KTM Randweg A2. Dit wordt gedekt uit de algemene reserve. In deze turap wordt de bijbehorende begrotingswijziging verwerkt.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties

2.1 Asfaltering Onze Lieve Vrouwedijk

In verband met de slechte kwaliteit van de rijbaan en fietspaden van de Onze Lieve Vrouwedijk (vanaf de rotonde bij het bedrijventerrein tot aan de gemeentegrens met Veldhoven), is het noodzakelijk dat er op korte termijn onderhoud wordt gepleegd door middel van het vervangen van de deklaag. De kosten zijn begroot op € 570.000. Voorgesteld wordt deze te dekken uit het bestaande krediet WegenBeheersPlan (WBP).

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties

Programma 3 Economie

N.v.t.

Programma 4 Onderwijs

N.v.t.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

5.6 Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

De IDO's zijn er voor mensen die moeite hebben met digitale dienstverlening en vragen hebben over digitaal zaken doen met de overheid. Een samenwerking van de Koninklijke Bibliotheek en de lokale bibliotheken (de Manifestgroep Digitale Inclusie) zette met steun van het ministerie BZK IDO's op in lokale bibliotheken, ook in Waalre. Deze partijen zorgden ook voor de bekostiging. In juni 2022 opende de bibliotheek in Waalre het IDO bij het digitaal café op dinsdag tussen 14.00 en 15.00 uur. Inmiddels is een tweede spreekuur geopend op donderdag van 10.30 tot 12.30 uur. De organisatie is geheel in handen van de bibliotheek. Het doel is het in stand houden van het IDO, promotie IDO bij inwoners en voeren regie over netwerk van organisaties rond de IDO's. Vanaf 2023 is de bekostiging van IDO een verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente ontvangt hiervoor de Specifieke Uitkering IDO. Deze wordt 1-op-1 doorbetaald aan de bibliotheek.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 16.500 (structureel voordeel) en € 16.500 (structureel nadeel), per saldo neutraal

5.7 Inflatiecorrectie contract Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)

Als gevolg van de enorme prijsstijgingen van veel grondstoffen, energie, brandstoffen, materialen e.d. zijn ook de tarieven voor het integraal beheer van de openbare ruimte gestegen. De indexering van 10% voor het contract Integraal Beheer Openbare Ruimte was ten tijde van het opstellen van de begroting 2023 nog niet bekend. De indexering is conform CPI (consumentenprijsindex) zoals vastgelegd in het contract.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 94.000 (structureel nadeel)

5.7 Herstel schade openbare ruimte Markt Waalre Dorp

Tijdens het opbouwen en afbreken van een groot evenement op de Markt in Waalre Dorp is forse schade ontstaan aan de openbare ruimte. Het betreft met name schade aan het openbaar groen, wandelpaden en verdichting van de bodem. Dat laatste is funest voor de bomen en de waterdoorlatendheid van de grasmatten. Aangezien driekwart van de grasmatten ernstige schade heeft opgelopen wordt deze in zijn geheel gerenoveerd. Ook wordt de verdichting machinaal verholpen en schade aan beplanting hersteld. Met de organisator vindt overleg plaats over vergoeding van een deel van de kosten.

Daarnaast wordt de kroonprojectie van de monumentale beuk beschermd, door het aanbrengen van een mulchlaag die met een iets verhoogde rand wordt opgesloten. Naast bescherming van de kroonprojectie heeft het aanbrengen van een mulchlaag ook een positief effect op de groeiplaatsomstandigheden (bodem en bodemleven) en vochthuishouding.

De kosten voor de herstelwerkzaamheden bedragen circa € 22.000. De kosten voor de preventieve maatregelen bedragen circa € 19.000. De totale kosten voor de renovatie en preventie komen hiermee op € 41.000. In de begroting is ieder jaar € 5.000 beschikbaar voor kleine herstelmaatregelen op de Markt. Het totale tekort komt hiermee op € 36.000. Bij het opstellen van de evenementenvisie wordt bezien of de locatie en de inrichting geschikt is voor het organiseren van grote evenementen.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 36.000 (incidenteel nadeel)

5.7 Extra boomfeestdag 15 maart 2023

Ieder jaar nemen de leerlingen van alle basisscholen in gemeente Waalre deel aan de nationale boomfeestdag, georganiseerd door de stichting Nationale boomfeestdag. Deze stichting heeft besloten om de oorspronkelijk geplande boomfeestdag van 15 maart 2023 te verschuiven naar 15 november 2023. Hierdoor zouden de leerlingen van schooljaar 2022/2023 de boomfeestdag missen. Om dit te voorkomen heeft het college besloten om op 15 maart 2023 een extra boomfeestdag te organiseren. Dit betekent dat er in 2023 twee maal een boomfeestdag plaatsvindt, wat extra kosten met zich meebrengt. De gemeente faciliteert de plantlocaties en begeleidt de activiteiten tijdens de boomfeestdagen.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 5.000 (incidenteel nadeel)

Programma 6 Sociaal domein

6.1 Subsidie 2023 Stichting het Huis van Waalre

Voor de exploitatie van Het Huis van Waalre verlenen we jaarlijks een subsidie aan de Stichting Het Huis van Waalre. De subsidie indexeren we jaarlijks en deze is in 2023, volgens de overeenkomst, verhoogt met 10%. Daarmee geven we € 7.700 meer uit aan subsidie dan we hebben begroot.

Het budget wordt opgehoogd van € 118.200 naar € 125.900.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 7.700 (structureel nadeel)

6.1 Pilot Switch2Move, verbeter kwaliteit van leven met bewegen en muziek

We starten in het voorjaar 2023 in de gemeente Waalre met een pilot Switch2Move en richten ons op mensen met dementie. De pilot zal voor een jaar uitgevoerd worden door één sessieleider. Deze sessieleider zal de lessen middels de Switch2move methode verzorgen gedurende 1x per week 75 minuten per keer. In september 2023 evalueren de resultaten en volgt mogelijk een voorstel voor structurele inzet.

De geschatte kosten voor de pilot zijn ca. € 9.000 en worden gedekt uit de overgebleven middelen van het Hoofdlijnenakkoord GGZ.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties

6.1 Monitor Wijk-GGD

In de regio Zuidoost-Brabant zijn de gemeenten Veldhoven en Waalre in 2020 gestart met een pilot voor de inzet van Wijk-GGD'ers. In de pilotperiode is door de GGD Brabant-Zuidoost een evaluatieonderzoek gedaan. Bovendien zijn tussentijdse rapportages gemaakt over de jaren 2021 en 2022. Ook in 2023 willen we graag het onderzoek laten uitvoeren en de bevindingen rapporteren. Het doel van het onderzoek is inzicht verkrijgen in aantallen en kenmerken van aanmeldingen, trajecten en cliënten van de Wijk-GGD voor de gemeente Waalre.

Het budget wordt opgehoogd van € 72.000 naar € 74.300.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 2.300 (structureel nadeel)

6.1 Clienttevredenheidsonderzoeken

In september 2022 hebben we de resultaten van de cliëntvervaringsonderzoeken CMD 2021 met het college en de gemeenteraad gedeeld. De resultaten zijn vervolgens intern besproken en geëvalueerd. We concludeerde twee belangrijke onderdelen, waarop we verbetering willen aanbrengen:

1. De kosten van de drukwerk- en verzendkosten zijn erg hoog, gezien de ontwikkelingen zullen deze alleen maar stijgen.
2. De respons onder de jongeren is erg laag.

Samen met de Participatieraad Sociaal Domein Waalre hebben we ideeën besproken om de respons te verhogen. Deze ideeën zijn voorgelegd aan de uitvoerder van de cliëntvervaringsonderzoeken. Samen zijn we tot een aanpassing van de enquête gekomen.

Ad 1) De kosten van het drukwerk worden o.a. omlaag gebracht door de correspondentie te bundelen en de vorm aan te passen bij de doelgroep. Door deze onderdelen te wijzigen zal er een minimale kostenbesparing zijn.

Ad 2) Structureel is meer geld nodig voor het uitvoeren van de cliëntvervaringsonderzoeken doordat er meer enquêtes verstuurd en verwerkt worden. We verwachten dat de wijzigingen wel een positief effect hebben op het aantal deelnemers en daarmee dus op de resultaten van het onderzoek. Het college is op 25 april 2023 akkoord gegaan met het aanpassen van de enquête.

Totaal begroot voor 2023: € 11.000. Het budget wordt opgehoogd naar € 25.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 14.000 (structureel nadeel)

6.2 Onkostenvergoeding Participatieraad Sociaal Domein Waalre

De Participatieraad heeft een begroting ingediend voor 2023 e.v. De afgelopen jaren ontvingen leden van de Participatieraad een jaarlijkse onkostenvergoeding van € 150 per lid. In de begroting 2023 van de Participatieraad vragen zij om een verhoging van de onkostenvergoeding, vanwege de verhoogde inspanningen die de Participatieraad doet om op een goede manier haar rol als adviesorgaan te kunnen uitvoeren en van meerwaarde te kunnen zijn voor de gemeente en haar inwoners. Afsproken is dat er een onkostenvergoeding van € 300 per lid toe te kennen, met terugwerkende kracht vanaf 2022. Het college is op 14 februari 2023 akkoord gegaan met dit voorstel. Bij de besluitvorming is rekening gehouden met een mogelijke precedentwerking, maar de conclusie is dat daarvan in dit geval geen sprake is. Het betreft namelijk nadrukkelijk géén vrijwilligersvergoeding, maar een onkostenvergoeding (voor reis- en vergaderkosten, telefoonkosten, printen e.d.). We betalen deze uit in de vorm van een vast bedrag per persoon per jaar om administratieve rompslomp te voorkomen (dus i.p.v. bonnetjes overleggen/declareren).

In 2022 bedragen de extra kosten € 2.250, deze zijn gedekt uit de resterende ruimte binnen het budget 'ouderenwerk' in 2022. Vanaf 2023 bedragen de extra structurele kosten € 3.000. Het budget voor de Participatieraad Sociaal Domein € 5.000, is opgenomen onder de post 'Sociaal Domein beleid algemeen'. Het budget wordt met € 3.000 naar € 8.000 opgehoogd.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 3.000 (structureel nadeel)

6.5 Wet Inburgering

Het rijk heeft een specifieke uitkering beschikbaar gesteld voor de Wet Inburgering voor een bedrag van € 78.169 voor het jaar 2023. In deze turap stellen we voor een uitvoeringsbudget ter beschikking te stellen voor hetzelfde bedrag zodat de specifieke uitkering besteed kan worden.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

7.2 Aanpassen exploitatie riolering aan programma Water, riolering en klimaat

Tijdens het opstellen van de begroting 2023 waren de exploitatiecijfers uit het programma Water, Riolering en Klimaat nog niet bekend. Op 1 november 2022 heeft de raad het nieuwe programma vastgesteld waarin hogere exploitatielasten zijn opgenomen. Deze hogere exploitatielasten zijn het gevolg van: leeftijd riolering, hogere onderhoudskosten en het toevoegen van klimaatactiviteiten. In deze turap worden de kosten die in het programma zijn opgenomen (en waarover is besloten door uw Raad) nu ook in de begroting 2023 opgenomen. Deze extra kosten worden gedekt uit de voorziening riolering.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 90.000 (structureel nadeel) en € 90.000 (structureel voordeel)

7.3 Afwikkeling claim Attero

In de jaarrekening van 2022 is een voorziening gevormd van € 206.005, ten laste van het resultaat over 2022, voor de afwikkeling van de claim van Attero m.b.t. minder geleverd brandbaar afval dan contractueel is vastgelegd. De verwachting is dat we in 2023 de eindafrekening gaan krijgen voor deze claim. De voorziening zal hiervoor worden aangewend. De begrotingswijziging voor de onttrekking uit de voorziening wordt in deze turap begroot.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties

7.4 Uitvoeringsmiddelen en uitvoeringscapaciteit Klimaat

In de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid worden aan gemeenten en provincies uitvoeringsmiddelen beschikbaar gesteld. De bedoeling is dat er structureel middelen beschikbaar komen tot en met 2030. De huidige regeling is een tijdelijke regeling in de zin dat voor de komende 3 jaar alvast de middelen beschikbaar komen. Voor Waalre komen de volgende bedragen beschikbaar:'

2023 € 336.032

2024 € 339.080

2025 € 342.128

Het betreft een specifieke uitkering (SPUK) en moet besteed worden aan uitvoeringskosten. De uitgaven moeten via de Single Information Single Audit (SISA) in de jaarrekeningen van de betreffende jaren worden verantwoord. Uitbetaling vindt plaats in mei 2023, januari 2024 en januari 2025.

De middelen mogen alleen worden ingezet voor de uitbreiding van capaciteit (bemensing) ten behoeve van de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. De concrete invulling van deze middelen wordt momenteel bekeken en gezien hoe wij deze middelen zo doelgericht mogelijk kunnen inzetten, mede gelet op de regionale context.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequenties:
2023 € 336.032 incidenteel voordeel en € 336.032 incidenteel nadeel, per saldo neutraal
2024 € 339.080 incidenteel voordeel en € 339.080 incidenteel nadeel, per saldo neutraal
2025 € 342.128 incidenteel voordeel en € 342.128 incidenteel nadeel, per saldo neutraal

7.4 Herziene begroting 2023 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Op 28 maart heeft uw raad ingestemd met de herziene begroting 2023 van de ODZOB. In deze herziene begroting vraagt de ODZOB een extra structurele bijdrage van € 23.735

In 2023 hadden we een stijging van het budget, ook in relatie tot overheveling van taken in relatie tot de Omgevingswet voorzien. Derhalve was een bedrag van €90.000 extra aan structurele middelen voor de ODZOB in de gemeentelijke begroting 2023 opgenomen. De kosten in relatie tot overheveling taken Omgevingswet zijn nog niet geheel benodigd in 2023, omdat de Omgevingswet (weer) is uitgesteld. De extra kosten van het werkprogramma 2023 en de incidentele kosten om de reserve aan te vullen kunnen in 2023 éénmalig uit de verhoging worden betaald. Vanaf 2024 zal dit budget uiteraard wel benodigd zijn voor de Omgevingswet waardoor per 2024 structureel een nadeel van € 24.000 bestaat.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 24.000 vanaf 2024 (structureel nadeel)

Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV

N.v.t.

Financiële kengetallen

In de Kaderbrief 2023 is met u afgesproken dat we u in de P&C-cyclus van 2023 op de hoogte houden van de voortgang op een drietal kengetallen, namelijk de solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte en hoogte vrije reserves t.o.v. totaal gecalculeerde risico's. Hieronder geven wij u dit inzicht met een kleine toelichting per kengetal.

Solvabiliteitsratio

Deze ratio geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen) en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

De ratio wordt berekend door het eigen vermogen van de gemeente te delen door het balanstotaal. Tijdens de bespreking van de Kaderbrief 2023 heeft u aangegeven dat de solvabiliteitsratio minimaal 20% moet bedragen.

Eigen vermogen			
wat	waaruit	mutatie	bedrag
eigen vermogen per 31-12-2022 (reserves) *	Jaarstukken 2022		12.434.000
onttrekking reserves doorschuiven naar 2023 *	Jaarstukken 2022	584.000	
nieuw beleid irt raadprogramma	begroting 2023	100.000	
posten onvoorzien	begroting 2023	190.000	
saldo begroting boekje	begrotingsboekje	28.000	
nieuw beleid irt raadprogramma	1e wijziging 2023	50.000	
saldo septembercirculaire	1e wijziging 2023	48.000	
storting in vrije reserve	1e wijziging 2023	350.000	
6e turap 2022	2e wijziging 2023	-20.000	
uitvoeringsprogramma	1e turap 2023	-750.000	
Saldo	1e turap 2023	-85.000	
Mutaties reserves 2e turap 2023	2e turap 2023	-75.000	
Saldo	2e turap 2023	-275.000	
			145.000
Eigen vermogen na 2e turap 2023			12.579.000
* uit nog niet vastgestelde jaarstukken 2022			

Balanstotaal passiva			
wat	waaruit	mutatie	bedrag
totaal generaal passiva per 31-12-2022 *	Jaarstukken 2022		58.559.000
Mutaties eigen vermogen (zie tabel eigen vermogen)			145.000
Mutaties vreemd vermogen			
Mutaties 2e turap 2023	2e turap 2023	-90.000	
			-90.000
Balanstotaal passiva na 1e turap 2023			58.614.000
* uit nog niet vastgestelde jaarstukken 2022			

Berekening solvabiliteitsratio	
solvabiliteitsratio jaarstukken per 31-12-2022	21,20%
solvabiliteitsratio na 2e turap	21,46%

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is en of de gemeente in staat is structurele financiële tegenvallers op te vangen. Een percentage van 0% betekent dat de structurele baten exact toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Tijdens de bespreking van de Kaderbrief 2023 heeft uw raad aangegeven dat de structurele exploitatieruimte minimaal 0% moet bedragen.

In deze 2^e turap van 2023 zijn alleen structurele nadelen opgenomen en geen structurele voordelen. Hierdoor verslechtert het kengetal structurele exploitatieruimte t.o.v. de begroting 2023 (+ 0,15%).

Hoogte vrije reserves ten opzichte van de totaal gecalculeerde risico's

Tijdens de bespreking van de Kaderbrief 2023 heeft uw raad afgesproken dat Waalre streeft naar een financiële buffer van 110% van de totaal berekende risico's. Hierdoor is Waalre beter in staat om risico's op te kunnen vangen.

Dit kengetal wordt berekend door de hoogte van de algemene reserve vrij besteedbaar en de algemene buffer reserve samen te nemen en af te zetten tegen het totaal van de gecalculeerde risico's. De risico's worden 2x per jaar opnieuw onder de loep genomen, namelijk bij het opstellen van de begroting en bij het opstellen van de jaarstukken. In deze turap is dan ook uitgegaan van de laatst bekende stand uit de jaarstukken 2022.

Het doel van een financiële buffer van 110% is nu na de verwerking van deze 2^e Turap 2023 ruim behaald. Het kengetal is verbeterd dankzij het positieve jaarrekeningresultaat 2022 van € 1.796.000 en een bijstelling van de totaal berekende risico's. Aandacht voor het verbeteren/verhogen van de reserves blijft nodig in het kader van het structureel verbeteren van de solvabiliteitsratio, zeker met de wetenschap dat er in de nabije toekomst grote investeringen op de planning staan waarvoor langlopende leningen afgesloten moeten worden.

Berekening ratio reserves / risico's			
	begroting 2023	na 1e turap	na 2e turap
vrije reserves	6.378.950	5.754.000	5.621.950
gecalculeerde risico's	4.367.000	4.367.000	4.235.000
Ratio	146,07%	131,76%	132,75%

Bijlage A: Effecten 2^e Turap 2023

Financiële uitkomst verwerking 2e Turap 2023		2023	2024	2025	2026
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>					
<u>Programma 0 Bestuur en ondersteuning</u>					
0.4	Cao Gemeenten				
0.4	Aanschaf meldingen systeem openbare ruimte (MOR)	-19 N	-8 N	-8 N	-8 N
0.4	Elektronische handtekening	-14 N	-14 N	-14 N	-14 N
0.5	Rentekosten kasgeldleningen 2023	-35 N			
<u>Programma 1 Veiligheid</u>					
1.1	Herziene begroting 2023 VRBZO	-40 N	-40 N	-40 N	-40 N
1.2	Inhuur adviseur veiligheid	0			
1.2	Interne en externe WPG audits	-5 N			
<u>Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat</u>					
2.1	Storing BR bereikbaarheidsagenda ktm randweg A2	0			
2.1	Asfaltering Onze lieve vrouwedijk	0			
<u>Programma 3 Economie</u>					
<u>Programma 4 Onderwijs</u>					
<u>Programma 5 Sport, cultuur en recreatie</u>					
5.6	Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)	0	0	0	0
5.7	Inflatiecorrectie contract IBOR	-94 N	-94 N	-94 N	-94 N
5.7	Herstel schade openbare ruimte markt Waalre dorp	-36 N			
5.7	Extra boomfeestdag	-5 N			
<u>Programma 6 Sociaal domein</u>					
6.1	Indexering Subsidie Stichting HhvW	-8 N	-8 N	-8 N	-8 N
6.1	Pilot Switch2Move	0			
6.1	Monitor Wijk-GGD	-2 N	-2 N	-2 N	-2 N
6.1	Clienttevredenheidsonderzoeken	-14 N	-14 N	-14 N	-14 N
6.2	Onkostenvergoeding participatieraad Sociaal Domein Waalre	-3 N	-3 N	-3 N	-3 N
6.5	Wet Inburgering	0	0	0	0
<u>Programma 7 Volksgezondheid en milieu</u>					
7.2	Aanpassen exploitatie riolering aan programma WRK	0	0	0	0
7.3	Afwikkeling claim Attero	0			
7.4	Uitvoeringsmiddelen en uitvoeringscapaciteit klimaat	0	0	0	
7.4	Herziene begroting 2023 ODZOB	0	-24 N	-24 N	-24 N
<u>Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV</u>					
		0	0	0	0
<u>Bedrijfsvoering</u>					
Resultaat 2e Turap 2023		-275 N	-207 N	-207 N	-207 N

Bijlage B: verloop budgettaire ruimte

Hieronder een overzicht van het verloop van de budgettaire ruimte voor 2023 e.v.

Financiële uitkomst na verwerking 2e Turap 2023	2023		2024		2025		2026	
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>								
Saldo begroting:								
Primaire begroting 2023	28	V	306	V	727	V	304	V
1e begrotingswijziging 2023 (sept circulaire 2022)	48	V	-301	N	-667	N	-271	N
6e Turap 2022 (2e wijz. 2023)	-20	N	-5	N	-5	N	-5	N
Onvoorziene lasten structureel 2023 - 2026	90	V	90	V	90	V	90	V
Enmalig onvoorzien 2023	100	V						
Totaal besteedbaar	246	V	90	V	145	V	118	V
Mutaties ten laste van onvoorzien 2023								
1e turap 2023	-85	N	26	V	133	V	173	V
2e turap 2023	-275	N	-207	N	-207	N	-207	N
Totaal mutaties onvoorzien	-360	N	-181	N	-74	N	-34	N
Resultaat na verwerking 2e turap 2023	-114	N	-91	N	71	V	84	V